

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:
Miklošičeva cesta št. 16A
Telefon št. 72
Upravništvo:
Sodna ulica št. 6
Telefon št. 36.
Račun kr. pošt. ček. trada št. 11.842

izhaja ob 4 zjutraj.
Štane celoletno . . . 180 K
mesečno 15 „
za zased. ozemlje 300 „
za inozemstvo . . . 40 „
Oglasi za vsak mm višine stolpea (58 mm) . 2 K
enaki oglasi do 30 mm stolpea (58 mm) . 1 „

Ljubljana, 28. oktobra.

Na starodavnem ljubljanskem gradu vira državna zastava Jugoslavije. Ne vem, kaj drugi občutijo, kadar jo vidijo. Za nas, ki nam je to bil ideal naših sanj, je to žarek v mraku stoterih dnevnih skrbi. Ni oko umetnika, ki ga ogreva nedosežna kompozicija naše državne trobojnice: vse intimne strune v naših srcih igrajo in vsakokrat nas spreleti zona svete radosti: to je zadoščenje najvišjega in najplemenitejšega čustvovanja onih, ki narod bolj ljubijo kakor sebe.

Tudi mi v boju in delu včasih oslabimo. Tedaj treba priliti našemu navdušenju kakor grešniku, ki ne vzbuja popolnega kesa. Tedaj pomislimo na čase pred 28. oktobrom 1918.: Na gradu je vibrala *irno-rumena zastava*, simbol našega tisočletnega robstva. Ali jo hočete nazaj? Kolikor mi poznamo naše odrešitelje Srbe: oni so pripravljene umreti na naši zapadni in severni granici, a oni so plemeniti: Ako hočete nazaj, od koder smo Vas odrešili, svobodno vam . . .

Mi si moramo priučiti, da pravilno zastavimo vprašanja. Kadar kdo psuje naši državi in vsem onim, ki jim je edinstvo sveto, ga vprašajmo: „Ali hočete nazaj pod črno-rumeno zastavo?“ Tedaj se umika in razžaljen ti očita, da ni tako mislil in kakšen patriot je.

In vendar je to bistvo naše politike: Ali smo *brezpogojno* za Jugoslavijo ali le *pogojno*? Vsako spogledovanje in dvomljiva igra je nedopustna. Primorskega politika, ki širi defetizem že tri leta, češ če bi bila Avstrija, bi bili vsi Slovenci skupaj, proglašamo za škodljivca države. Poraz na Koroskem so prinesli oni, ki so dnevene brige vrgli na narodno državo.

Trošarine in carine, orožne vaje in železniške tarife, vse to so stvari, ki nimajo bistvenega posla z idejo naše države in s srbstvom. Kdor jih z njim meša, je v naših očeh *zločinca na državi*.

Ne pišemo tega, ker se bojimo za obstoj države. Ona ima močne branitelje. Ti branitelji ne bodo le Srbi. Tisoči Hrvatov in Slovencev jo bo branili. To so vsi oni, ki so bili še pred 28. oktobrom 1918. zanj vneti in so hoteli zanj umreti. *Ti bodo v vesnem slučaju hitro potisnili, kar so zakasneli storiti 28. oktobra 1918.*

Pišemo pa ta opomin na dan naše svobode vsem onim, ki pozabljajo, da je njih dolžnost, da se *aktivno* zoperstavijo strupu defetistične in protidržavne agitacije.

Hudo so se razsrdili nekateri, ko se je dvomilo o njihovem značaju in ko jih je temperamenten pisec označil s psovko: „robske duše“. Zares, strašen občutek, da si osvobodjenec nazaj želi časov svojega robstva. Danes izprašajte svojo vest: Vsi oni, ki odriavajo dnevene brige na rovaš državi in njej vzevstvom strujam, prikazujejo simptome robskih duš.

Naš pa je vsak oni, ki zna trpeti in potrpeti in reči: „Trpim, a trpim v svoji svobodni domovini. *Trpim, ker je ta domovina mlada in nezrela*. Trpim, da bo naši deci boljše. Pritožujem se, a v vsem mojem pritoževanju je kakor rdeča nit — ljubezen do Jugoslavije, pripravljenost podrediti se državnemu interesu.“

Taka je bila naša prisega 29. oktobra 1918. v Ljubljani. To prisego bomo držali, dokler nam nije srce.

Petrov vinar.

Rim 28. oktobra. (Izv.) „Giornale d' Italia“ najla, da so podarile katoliške družbe Severne Amerike papežu 1 milijon dolarjev.

Odlašanje v jadranskem vprašanju. Naša nota.

Beograd, 28. oktobra. (Izvirno.) Jugoslovanska vlada je izrazila v posebni noti italijanski vladi svoje obžalovanje nad dolgim odlašanjem pogajanj v jadranskem vprašanju ter zahtevala, naj rimska vlada odredi točen dan sestanka delegatov ali pa izjavi, da ne želi pogajanj.

Beograd, 28. oktobra. (Izvirno.) Današnja „Pravda“ piše: Govorice, da je rimska vlada stavila naši vladi nove pogoje ali zahteve za pogajanja o jadranskem vprašanju, niso resnične. Italijanski odpravnik po-

slov v Beogradu g. Galanti se je izrazil v razgovoru, da je italijanska politična in parlamentarna situacija jako težka in da bo skoraj nemogoče začeti pogajanja, predno se ne izreče italijanski parlament. Ta pa je klican na 15. novembra. Ker se kongres novembra vrše tudi jugoslovanske volitve in je verjetno, da bi italijanska vlada rada počakala, da vidi, kakšen izid bodo imele, se bodo najbrže pogajanja vršila šele meseca decembra.

Zmernejša pisava italijanskega časopisja.

Milan, 28. oktobra. (Izv.) Corriere della sera poroča: Nacionalisti hočejo potom vojaške revolucije deželi svojo voljo vsiliti. Millo in D'Annunzio pravijo, da bi se protivila s svojimi vojniki izprazniti dosedaj zasedene kraje in da sta si pri tem gotova simpatiji armade kakor tudi mornarice. Konservativni krogi bodo s to smerjo koketirali in s tem deželo upropastili. Pri tem je naravnost smešno misliti, da upoštevanje londonskega pakta ne bi vodilo k novi vojni med Italijo in Jugoslavijo. Po albanskih dogodkih pa bi smeli nacionalisti vendar biti prepričani, da se ne smemo spuščati v nobene nove pustolovščine. Spomladni dogodki so napravili tudi iz prei protirevolucijske mislečih nacionaliste. Najtežja napaka bi bila, če bi se zapustila pot zakona. Proti vojaški reakciji bi se morala ljudstva tem bolj vzdignile in razširjati strahote meščanske vojne. Spoštovanje zakona mora zmagati. Mi smo proti nasilju, naj pride odkoderkoli.

„Il resto del Carlino“ v Bologni piše: „Nacionalistične zarote nimajo izgleda na zmago. Vplivati morajo le na begajoče. Motijo zopetno obnovo Italije. Če tudi je vlada temu kriva, mora sedaj vse sile napeti, da doprine z gubljeni čas. Samo z združitvijo vseh sil se more zagotoviti notranji mir.“ „Secolo“ piše: „Javno mnenje Italije je uprav zmedeno. Brezupnost leži v zraku. Nihče ni več gotov vlade zakonov. Vse kliče po

rešitelju iz sedanjega položaja. Drugi mislijo, da bi mogli socialisti pomagati, tudi če bi dinastija pri tem padla. Drugi zopet mislijo, da bi bila potrebna vojaška diktatura, ki bi napravila red. Vsekakor je bila vlada premalo stroga, ker je gledala krvava nasilstva. Ne ubijaj, ne kradi! te zapovedi naj se uoštejajo. Parlament naj ne gleda mirno. Ne smemo izgubljati časa. Usodna ura prihaja, za par stoletij se bo odločilo, kaj bo z Italijo — „Popolo d' Italia“ piše: Danes je vprašanje: „parlament ali diktatura“, samo s krepro socialno politiko mogoče prestopiti krizo. Med socialnim razvitkom in krščanskim duhom ni nobenega nasprotstva. V interesu države se mora parlamentarni sistem podpirati, mi ne smemo postati žrtev sovjetskega sistema.

Giolitti in Millo.

Rim, 28. oktobra. (Izv.) V prisotnosti vojnega ministra in velikega admirala, je guverner Dalmacije, Millo, podal ministru Giolittiju žurno poročilo. Poročilo se je bavilo s stališčem prebivalstva v Dalmaciji za slučaj izpravitve Dalmacije po sklepu jadranske konference. Giolitti je bil po poročilu pomirjen, ker je mogel po njem dati javnosti pomirljiva zagotovila zaradi govoric, da bi se nacionalisti upirali proti izvršitvi takšnega sklepa. Millo se je posvetoval tudi z drugimi ministri in politikmi.

Cehi nočejo Poljske v „Mali antanti“?

Praga, 28. oktobra. (Izv.) United Telegraph poroča: Organ zunanjega ministra Beneša odklanja pristop Poljske k mali antanti, češ, da je mir v Rigi el drugi brestlitovski mir, in da je nova vojna med Poljsko in Rusijo neizogibna. Češkoslovaška odklanja podporo Poljske napram Rusiji in Nemčiji.

Jovanovič zavrača klerikalne napade radi plebiscita.

Beograd, 28. oktobra. (Izv.) Bivši predsednik koroske plebiscitne delegacije gosp. Jovan Jovanovič je izjavil uredniku Politike, da so obtožbe slovenskega klerikalnega časopisja proti centralni vladi neosnovane. Beograjska vlada plebiscita sploh ni želela. Plebiscit sam je delo ameriške vlade, ki je na osnovi dela ekspertov pri sklepanju sanžmerskega miru zahteval glasovanje. Ekspert je dal Vnizelosu pojasnilo, da je celovski basen po plemenu zares slovenski, toda da so prebivalci v glavnem nemškutarškega mišljenja. Delitev na dve plebiscitni con: A in B, je delo naših ekspertov iz Ljubljane. Kakor se je sedaj pokazalo, tudi sicer ni bil plebiscit dobro pripravljen. Vsa uprava cone A je bila v rokah ljubljanske deželne vlade brez umešavanja od strani Beograda. To je trajalo več nego leto dni. Beograd se je popolnoma zanašal na Ljubljano. Ljubljanski politiki so pripravili plebiscit, sicer v najboljši volji. Anketa komisija dela, in ko konča vso preiskavo in ves material, se bo govorilo naprej. Za danes se zadovoljite s tem in recite svojim čitateljem, da so ob-

tožbe proti vladi in srbskemu centralizmu neutemeljene in krivične. Za uspeh je odgovoren povsem drug faktor.

Regent proti korupciji

Beograd, 28. oktobra. (Izv.) Regent je odklonil podpis na imenovanju Vojeslava Sole za predsednika bosanske deželne vlade. (Kakor znano, se je posebno gospa Vesničeva trudila, da pride do tega imenovanja.)

Češka proslava 28. oktobra.

Recepcija na češkoslovaškem konzulatu. Včeraj ob 11. uri dopoldne se je vršila v srebrni dvorani v „Unionu“ slavnostna recepcija. G. generalni konzul I. Beneš sprejemal častitke k obletnici češke svobode od strani naših oblasti in narodnih društev. Prišlo je mnogo zastopnikov vseh naših javnih oblasti: general s pobočnikom, knezoškof, dr. Triller za mesto, dr. Brejc za vlado itd. Mnoga narodna društva niso bila prav obveščena, sicer bi bila gotovo prišla čestitat naši bratski državi. Za goste je bil pripravljen buffet. Recepcija je bila dokaz našega bratstva.

Slavnostni večer v gledališču. Konzulat češkoslovaške republike je priredil proslavo 28. oktobra s sijajnim umetniškim večerom v opernem gledališču. Gledališče je bilo nabito polno. Oder je bil lepo okrašen. V ozadju je visela slika predsednika Masaryka. Po slavnostni predigri ki jo je igral orkester pod vodstvom gosp. Balatke, je gospod generalni konzul Beneš v lepem govoru pozdravil vse prisotne, spomnil se je naših bojov in žrtev in skupnega dela za osvobodjenje. Večer je posevečen „Jugoslovanski Matici“, katere kulturno delo mora nam biti vsem pri srcu.

Angleška rudarska stavka končana.

London, 28. oktobra. (Izv.) Stavka rudarjev je končana. Rudarji bodo začeli 1. novembra zopet delati. Vlada je dovolila takojšnjo povišanje plač v iznosu 2 šilingov. Eksekutivni komite rudarjev je prevzel odgovornost za to, da se produkcija premoga zviša.

Obsedno stanje v Moskvi.

Kopenhagen, 28. oktobra. (Izv.) Obsedno stanje v Moskvi se strogo izvršuje. Civilne osebe ponoči sploh ne smejo na cesto. Vojniki se morajo v mraku povrniti v vojašnice. Avtomobilski promet je pod tako strogo kontrolo, da se smejo sedaj edino le še takozv. ljudski komisariji voziti z avtom. — Obsedno stanje traja že drugi teden zaradi nemirov proti sovjutom in zaradi stavke, ki je izbruhnila vsled slabe prehrane.

Kopenhagen, 26. oktobra. (Izv.) Iz Rusije pridejo dnevno poročila o novih revolucijah. V celi deželi vlada veliko razburjenje. Vlada zatre vsa gibanja s silo.

Plebiscit za Vilno?

Varšava, 28. oktobra. (Izv.) Seja zveze narodov je po izvajanjih pojskega zastopnika Askenazija in litavekega zastopnika Waldemarsa, predlagala plebiscit v ozemlju Vilne. General Zeligowski protestira v brežični brzovjavi proti temu, da severnolitavska vlada v Kovnu ni odpoklicala svojih čet nazaj.

Francija zahteva odškodnino od Italije.

Lugano, 28. oktobra. (Izv.) Kakor poroča „Avanti“, je francoska vlada od Italije zahtevala 30 milijonov frankov za one stvari, ki jih je d'Annunzio ukradel iz francoskih skladišč na Relji in jih potrosil.

Obsojeni komunisti.

Dunaj, 28. oktobra. (Izvirno.) V procesu proti 9 komunistom, ki so hoteli razstreliti most severne železnice, je bila danes izrečena obsodba. Porotniki so jih obsodili na ječo od 6 mesecev do 6 let. Glavni krivec Lorenz je bil obsojen na 6 let ječe.

Propaganda dejanja.

Kopenhagen, 28. oktobra. (Izv.) Po poročilu „Daily Mail“ je angleška vlada ujela kurirja sovjetske vlade. Zaplenili so mu dokumente in denar. Med listinami so takšne, ki dokazujejo, da so ruski boljševiki v zvezi z stavko na Angleškem.

Zaplenjeno zlato

London, 28. oktobra. (Izvirno.) Iz Dublina javljajo: Zlati zaklad irske republike je bil povodom neke hišne preiskave konfisciran.

Nemško-francoski incident.

Hamburg, 28. oktobra. (Izvirno.) Proti francoskemu atašeju se je izvršil v javnem lokalu atentat. Kakor pravijo, je baje žalil neko nemško družbo, nakar so ga s palicami pretepli.

Promet na sever zopet vpostavljen.

Gradec, 28. oktobra. Ker so pogajanja med južno železnico in strajkujočimi z vladnim posredovanjem ugodno uspela, je stavka železničarjev v Gradcu prestala. Ze popoldne so zakurili zopet stroje. Zvečer se prične redni promet.

Zajedničarji proti nižjemu uradništvu.

Zagreb, 28. oktobra. Med banom Matkom Laginjo (Zajednica) in podbanom Milanom Rojcem (demokratom) je prišlo zaradi vprašanja povišanja nižjih uradnikov do ostrega spora.

Neprijeten pristaž

Beograd, 28. oktobra. (Izvirno.) Sodišče je dalo zapreti narodnega poslanca in prvaka radikalne stranke Sretna Koica, zaradi goljufije na škodo države.

Proglava obletnice svobode v Pragi

Praga, 28. oktobra. (Izvirno.) Povodom druge obletnice proslave so bile velike slavnosti. Hiše so vse v zastavah. V gledališču se vrše slavnostne predstave. Predsednik Masaryk je danes sprejel ministrskega prodrednika, člana parlamenta in sonata kakor tudi odlično družbo. Časopisi pišejo slavnostne uvodnike. Tudi v nemškem gledališču je bila slavnostna predstava. Zunanji minister Beneš je napisal v „Casu“ članek o tradicijah in stabiliteti zunanje politike češke republike. Davil se je tudi z razmerjem do Nemčije. Preiskati se mora, katere moči v Nemčiji hočejo skupno s Češkoslovaško delati.

Voliina borba

Zbor zaupnikov JDS za kranjsko kmečko okrožje.

Včeraj se je vršil v Ljubljani shod kranjskih zaupnikov JDS, ki je postavil kandidatno listo za deželo.

Dr. Zerjav je v daljšem govoru pojasnil taktiko stranke. Ljudstvo je začutilo v klerikalni stranki *glavnoga krivca vojne* in ji obrnilo hrbet. Ko ni v novi državi bilo mogoče čez noč odpraviti vojnih posledic, se je pa že prej proti inteligenci obstojajoče nezaupanje še pomnožilo. Inteligenca sama je zašla v dvojno krizo: tudi ona je bila načeta od boljševizma, obenem pa je bila zapuščena od ljudstva. Ne more se reči, da je inteligenca brez krivde. Vendar trajno tako ostati ne more. Za vse vrste organizacij kmečkega in obrtniškega stanu treba pomoči inteligence, ne one inteligence, ki mu je ljudstvo štafaža in le izvor zaslužka, ampak one, ki hoče ljudstvu služiti *nesebično*. JDS je pokazala tudi po prevratu, da je svojo nalogo napram ljudstvu *vršila* pošteno. Da je prišlo že zdaj *do volitev*, je njeno delo. Če bi šlo povsem po njeni želji, bi bili volili že v maju. *Agrarno reformo* je JDS prinesla, že precej daleč izvedla in ji rešila življenje pred radikalnoklerikalnimi napadi. JDS je odpravila vsako misel na *rekvizicije* na kmetih. Premogocila je oživljenje vojnih central v obliki zloglasne „Središnje zadruge“. Pa tudi v Sloveniji se je ves čas trudila, da spravi do veljave kmeta. Začela je boj za „Kmetijsko družbo“, z razpustom sleparskih občinskih odborov je skušala aprovizacijo spraviiti na pošteno podlago, predložila je predlog za „Kmetijsko zbornico“ in se neprestano borila za boljše oskrbo kmeta. Izposlovala je volitve v agrarne odbore, izdečala občinski volilni red, odpravila trošarino na meso in produkcijski davek na vino. Njeno delo za dehtilizacijo Stajerske in priprave za veliko akcijo za kredit kmetijskega zadruzištva dokazujejo reelno smer stranke. JDS je stranka kmeta, ki pa dopušča, da tudi drugi stanovji žive in napredujejo. Bori se zoper klerikalni davčni program, ki hoče vse breme naprti posestnikom zemljišč in hiš. JDS se je borila za revizijo osemurnika v mali obrti in s tem že prodira. Velike uspehe ima za invalide. JDS je *torej stranka, ki že lahko kaj pokaže*. Tudi njeni uspehi proti klerikalizmu so jako dalekosežni. *Brez jasnega kulturnega stališta ne gre*. Bojna stranka proti klerikalizmu je potrebna. Za ustavotvorno delo treba izvežbanih vodij. JDS zaradi tega kliče pod orožje vse svoje stare in nove vojske. — Nato so zaupniki iz vseh strani dežele imenovali kandidate. Listo vodi dr. Zerjav, drugi kandidat je obrtnik, ostali so kmetje, obrtniki, trgovci in zastopniki zasedenega ozemlja. Popolna lista se objavi v prihodnjih dneh.

Zbor zaupnikov JDS štajerskega okrožja.

Celje, 28. okt. 1920.

Danes se je vršil v tukajšnjem Narodnem domu zbor zaupnikov JDS. za štajersko-prekmursko volilno okrožje. Dospeli so zaupniki vseh krajevnih in okrožnih organizacij in zastopniki iz vsega okrožja. V otvoritvenem nagovoru je naglašal doktor Kalan, da stoji stranka slej ko prej na stališču, da gre državni interes pred osebnim, stanovskim ali strankarskim. V volilni boj stopamo z vso odločnostjo neomajnega pričanja.

Nato govori

minister dr. Kukovec:

Velike izpremembe so se izvršile v zadnjih dveh letih v mišljenju našega naroda. Prvo navdušenje po prevratu je izginilo in pojavila so se demagoška gesla. V modo je prišla ulica, nove struje poskušajo doseči z nezadostnimi sredstvi in s krikom, česar se ni mogel doseči trezen postopek. Kot trezna stranka se ne smemo umakniti demagogiji. V zgodovinskem trenutku ne popustimo ničesar od tega, za kar smo se borili desetletja. Razvila se je velika agitacija proti narodni skupnosti, da celo za plebiscit na našem ozemlju, ne da bi se pomislilo, da je naš zunanji položaj takšen, da se nam lahko v hipu poruši vse. Slovenski del demokratske stranke je tekmo zadnjih dveh let opravil ogromno delo za konsolidiranje naše države. Govornik navaja prizadevanja demokratov v finančnem, uradničkim in invalidskem vprašanju, o položaju slovenskega kmeta in v drugih perečih vprašanjih, v kojih vseh se je JDS. v polnem obsegu zavzemala za korist ljudstva. Minister Kukovec poroča, da pripravljiva uredbo, s katero se ukine šurni delavnik za malega obrtnika. — Meseca novembra določimo invalidi izplačane penzije za 9 mesecev nazaj, ki jim gredo po naredbi, ki jo je meseca februarja sklenila demokratska vlada, pa jo je finančni minister Protič-Korošček vladu ustavil. Dr. Kukovec se je sedaj posrečilo dobiti za izplačilo penzij invalidom 30 milijonov dinarjev. Brez dvoma je velike važnosti, da je naša država ostala ohranjena pred velikimi prekucijami in stavkami v tisti dobi, ko so takšni dogodki pretresali in se pretresajo sosedne države. To je pripisovati dejstvu, da je bilo ministristvo za social. politiko v rokah onih, katerim je delavstvo zaupalo kljub poskusom lujskanja. Ali se smemo z ozirom na vse to slovenski demokrati umakniti? Govornik bi za svojo osebo to rad storil, toda dolžnost nas kliče vse.

Prihodnji tisci bodo merodajni

za našo državo in slovenski demokrati moramo biti pri tem udeleženi. Pripravljajo se zakoni in uredbe najbolj dalekosežnega pomena, na katerih je udeležen vsak posameznik, vsako gospodarstvo in vsako podjetje. Drugim strankam ne zaupamo in ne pripisujemo bodisi dovolj resnosti, bodisi dovolj sposobnosti in nekaterim tudi ne dovolj dobre volje za to, da bi ta naša najvažnejša vprašanja reševali ali rešile pravilno. Politik ne postaneš čez noč, ampak šele v resnem delu. Ne demagoška gesla, marveč vsebina kandidatov ima pomen. Treba kandidirati idealne moše, ki so od nekdaj in nesebično stali v sredi političnega dela. — Klerikalizem mora v Sloveniji postati manjšina. S tega stališča moramo presojevati naše postopanje napram drugim strankam v volilni borbi. Če ostane naša politika resna, bomo dosegli uspehe za vse stanove. Naša poštenost in zvestoba do države je najboljša obramba naših mej. Z vso silo se moramo upreti neiskrenemu in demagoškemu klicu po taki deželni avtonomiji, kakršno proglašajo klerikalci. Mi ne potrebujemo slovenske province, ki je nikdar ni bilo, pač pa zahtevamo v duhu našega programa ljudsko samoupravo v lastnih upravnih enotah in zahtevamo, da naj celjsko-mariborsko-prekmursko volilno okrožje tvori takšno lastno upravno enoto. (Burno prihajanje. Izrazi občudenja proti ljubljanski vladi.)

Zaupniki so govor sprejeli z velikim navdušenjem na znanje. Na to se je vršila debata o podrobnosti volilne borbe. Posestnik Pelovar je predlagal v imenu volilnega odbora

za nosilca liste JDS v tem volilnem okrožju ministra dr. Vekoslava Kukovca, za prvega kandidata na listi kvalificiranih pa najzaslužnejšega in najnesebičnejšega narodnega prvoboritelja tržaškega, dr. Gustava Gregorina, in kot drugega kandidata na splošni listi znanega organizatorja slovenskega obrtništvu na Štajerskem g. Ivana Rebaka. Ostale kandidature objavimo jutri.

Razvila se je obširna debata o taktiki in o volilnih shodih, ki so se udeležili skoro vsi zaupniki, ter debata o uradniškem vprašanju. Končno je bila sprejeta sledeča resolucija:

Na volilnem shodu zbrani zaupniki JDS. za mariborsko volilno okrožje se izrekajo za pokrajinske samoupravne enice, ki se bodo ozirale na gospodarske in geografske enote.

Z ozirom nato odklanjajo z vso odločnostjo slovensko avtonomijo Slovenije ter zahtevajo pokrajinske samoupravo z lastnim središčem za štajersko volilno okrožje. Le tako je mogoče, da se bodo tukajšnji gospodarski, socialni in kulturni interesi, ki so začelo prešli v reševanje na pokrajinsko vlado v Ljubljani, pa so se tam kaj zamemarjali, vpoštovali tako kot odgovarjajo ljudskim potrebam.

Krajevne organizacije in politična društva JDS imajo svoj sestanek v petek, dne 29. oktobra ob 6. uri zvečer na magistratu kakor običajno. Prosi se polnoštevilne udeležbe, ker se sestanka udeleže tudi naši kandidati.

V Mariborski komunisti. V vrstah mariborskih komunistov se je pojavil zadnje dni razkol. Kljub vsem pomirjevalnim intervencijam trznjejših delavskih voditeljev je došlo do razkola. Nachtigall in Gmeiner zasledujeta pred vsem nemškonalistične tendence. Ob enem so morali zmerni, še narodno čuteči socialdemokrati opaziti, da skušajo komunisti zbežati delavstvo pri volitvah z listo „ujedinjenih socialistov“, ker si ne upajo kandidirati pod komunističnim programom. Vsi poskusi sporazuma med komunisti in socialnimi demokrati niso dosleli dovedli do nikakega pozitivnega rezultata.

Minister za socialno politiko dr. Kukovec je 28. t. m. prispel v Celje. Porabil bo praznike za agitacijsko potovanje po volilnem okrožju.

Volilni shod JDS. v Celju se vrši 1. novembra ob 10. uri dop. v Narodnem domu. Govorniki kandidata dr. Vekoslav Kukovec in dr. Gustav Gregorin.

Kandidatura ministra Drinkoviča. Minister poš. Drinković, ki je pustil svoj resort v največjem neredu, je odšel na agitacijsko potovanje v Bosno, da bi osebno posredoval. Da mu dajo v Bosni kako okrožje, kjer bi mogel kandidirati v konstituanto. Toda kakor poročajo iz Sarajeva, ni imel nobenega uspeha ter so njegovo kandidaturu vse stranke odklonile. Sedaj namerava Drinković vendarle v Dalmacijo, kamor je že naznanil svoj prihod ter pozval svoje politične prijatelje na volilne sestanke. Toda kakor vse kaže, tudi tu ne bo imel uspeha, ker Hrvatska zajednica skoro gotovo ne postavi svojih kandidatov v Dalmaciji.

Radikalni prvaki na agitacijskem potovanju. Iz Zagreba poročajo, da pridejo prve dni meseca novembra v Zagreb Pašič, Protič in Vesnić, kjer prirede shod. Pozneje odidejo vsi na agitacijsko potovanje po zagrebški, belovarski, varaždinski, modruško-reki in ličko-krbavski županiji.

Volilno gibanje v Bački je v polnem teku, glavna borba bo med demokrati in radikali, a v bunjevskih volilnih okrožjih postavijo tudi klerikalci svoje kandidate. Hrvatski klerikalni listi napadajo dalmatinske duhovnike iz okupiranega ozemlja, ki so začasnimi nastanjeni v Bački, češ da so največji agitatorji za demokratsko stranko.

Volišča in volilni predsedniki.

Konjice: 1.) Bezina in konjiška okol.: Černoš, sod., Konjice; 2.) Bezovica in Tolsti vrh: Vodopivec, davkar, Maribor; 3.) Brezen, Paka, Skomarje in Vitanje: Mastnak, kanclist, Konjice; 4.) Grušovje in Vrhovlje: dr. Rudolf, odv., Konjice; 5.) Konjice trg, Tepanje: Mihelič, sod., Konjice; 6.) Okoško, Kot in Oplotnica: Jereb, not., Konjice; 7.) Kozjak in Spod. Dolič: Nosan, odv. kand., Konjice; 8.) Laže, Sv. Jernej: Mlakar, kancl. Konjice; 9.) Loče, Zbelovo in Žiče: Zoh, geom., Konjice; 10.) Pa-

deški vrh in Sentjurgert: Schell, šol. nadz., Konjice; 11.) Zreče: Ferenc, kancl., Konjice.

Brezice: 1.) Anže, Gorica, Križica in Raztez: Koračević, kancl., Sevnica; 2.) Armeško, Brezke, Rajhca, Burg, Senovo in Stolovnik: dr. Hudec, list, zdrav., Brezice; 3.) Arčiče in Pleterje: dr. Iv. Krašek, sod., Brezice; 4.) Bizeljško: Mirko Neg. vetič, ofic., Brezice; 5.) Blanca: Ušlakar, not., Sevnica; 6.) Bojsno, Globoke in Pišce: dr. Rosina, odv., Brezice; 7.) Brezice, Zahot: dr. Kotnik, sod., Brezice; 8.) Buče, Lastnič, Sedlarjeva in Verače: dr. Hrašovec, odv., Kozje; 9.) Dobje in Presečno: Malingar, dav. ofic., Brezice; 10.) Drensko, Rebor, Pilštanj, Prevorje in Zegorje: Petek, davč. asist., Brezice; 11.) Gaberje, Loč, Mihalovec, Mostec, Rigonci, Sela in Veliki Obrež: Sikošek, kancl., Brezice; 12.) Golobinjek, Loke, Planina, Planinska vas in Sv. Vid: dr. Šumenjak, sod., Smarje; 13.) Gorjane, Koprivnica, Mrčna Sela, Podsreda, Veliki Kamen: Pintar, not., Konjice; 14.) Imeno, Podčetrtek, Sopot in Virštajn: dr. Zabužek, odv., Smarje; 15.) Kapele, Vaš, kancl., Brezice; 16.) Kozje, Vel. trnih in Zdole: Romih, sod., Kozje; 17.) Sromlje: dr. Bartol, not., Brezice; 18.) Sv. Peter pod Sv. Gorami: dr. Kunaj, zdrav., Kozje; 19.) Videm: dr. Zdošek, odvet., Brezice; 20.) Zabuževje: dr. Rakun, odv., Sevnica; 21.) Sevnica: Žigon, sod., Sevnica.

(Dr. Lje prihodnjič.)

Politične beležke.

Admiral Milla v Rimu. Bivanje poveljnika italijanske okupacijske vojske admirala Milla v Rimu so izkazali fašisti in nacionalisti v velike manifestacije za Dalmacijo in Reko. Po svojem prihodu v Rim je imel Milla sestanek z Giolittijem, ter ministrom vojni in mornarice. Za danes je sklican ministrski svet, kjer bo Giolitti poročal o svojih pogovorih z Millom. Kaj je bil premet teh razgovorov se ne ve, a italijansko časopisje tudi samo v uradnih poročilih omenja to konferenco. Ističasno z admiralom Millom so prišli v Rim tudi župan zaderski Zilotto, goriški Bonbic, goriški občinski svetnik Chersich in Dalmatince Ghiglianovich (sami pristni Italijani) in bivši poslanec Pitacco, člani jadranske delegacije. Jasno je torej, kaj pomenjajo te rimske konference v trenutku, ko Italija onemogočuje s svojimi nesprejemljivimi zahtevami jadransko-konferenco. Delegacijo je sprejel v avdienci tudi minister za zunanje zadeve, Sforza. Člani delegacije niso dali časnikarjem o svojih konferencah nobenih poročil. — Vse te vesti v zvezi z beogradske izjavo odpravnik Galantia so jasen znak, da je prišel v jadranskem vprašanju odločen in kritičen moment.

Italijanske intrige na Bolgarskem. Nedavno smo poročali o zvezah italijanskega delegata v sofijski vojni komisiji, polkovnika Vincelsa z voditelji macedonskega komiteta. Bolgarska vlada je takoj odredila anketo, a minister za notranja dela, ki zastopa sedaj predsednika vlade Stambolijskega, je odredil zaupno preiskavo, ki naj preišče zveze italijanskega delegata. Ističasno je bolgarska vlada izjavila zavzemanju vladam, da je storila vse, da spreči delo macedonskega komiteta da bi s skrajnimi sredstvi preprečila formiranje komitskih band na bolgarski teritoriji. Bolgarska vlada je tudi izjavila, da je vedno pripravljena na vsako skupno akcijo z Jugoslavijo, da se onemogoči delo macedonskega komiteta. — K tem izjavam sofijske vlade pripominja „Politika“, da italijanski polkovnik Vincels še vedno dela skupaj z voditelji macedonskega komiteta, ker se preveč zanaša na svojo imunetost, a direktive in denar dobiva od italijanske vlade. Sin polkovnika Bojadžijeva, imenovan „krvnik bitoljski“, je stalen gost pri italijanskem delegatu in je javno govoril o svojih intimnih zvezah z italijansko vojni misijo. Znani komitski vojvoda, Peter Canlev, je tudi zaupnik italijanskega delegata, kateri ga skriva, ker je vlada za njim razpisala tiraličo. Bolgarska vlada je točno informirana o intrigah italijanskega delegata; beogradska „Politika“ citira celo številko akta v sofijskem ministristvu za notranja dela, ki je sestavljen iz poročil sofijske tajne policije o rezultatih poizvedovanj o akciji polkovnika Vincelsa.

Občinske volitve v Beogradu. Iz Beograda poročajo, da so se razbili pogajanja med radikalno in demokratsko stranko glede sporazuma za skupen nastop pri občinskih volitvah v Beogradu. Obe stranki sta reklamirali predsedniško mesto za sebe.

Ulitumal Madžarski. Vrhovni svet je pozval madžarsko vlado definitivno, da do 18. novembra ratificira

mirovno pogodbo. Kakor se „Riječi“ v Budimpešti brzojavlja nečl ta pov. značaj ultimata. Zahteva se uteljuje s tem, da grška vlada ni mogla urediti vojn. vprašanja v okviru državnih zakonov. Navaja se tudi glede umora trgovca Lantana, uteraga so ubili častniki, trg. anje munskega polkovnika Popca in za. Zavanje francoskih kraljev v Bruku. Zavezniške sile izjavljajo, da ta našija brezpogojno zahtevajo, da se uvede popolna razorožitev, kakor to bi bila trinotni mir. Madžarska vlada je z ozirom na ključne točke, postla za kratko podobenjem tamna.

Nereti o jadranskem vprašanju. Vossische Zeitung št. 514 piše o jadranskem vprašanju: Jadranski problem pomeni nevarnost za mir na jugu Evrope. Iz tlečih strahov nastane mogoče požar, usoden za Primorje in vso Srednjo Evropo. Razni znaki se pojavljajo. V zasedencem ozemlju so socialni nemiri, nacionalne in iredentistične sile so napete. Vrhun tega utegne se Koroška postati izho-

dišče novega kritičnega razvoja. Če pomislimo še na dogodke zadnjih mesecev v Trstu, Poli, Splitu, Kotoru in drugod. Če se spomnimo na italijanske nacionalistične izgrede, ne smemo odklanjati možnosti spopada v bodoče. Jugoslavija noče vojne. Pogoji zaujo tudi liso dani. Vendar je pa trdno odločena, da se svojim pravicam ne odreče.

Stambolijski in Grška. Bolgarski ministri predsednik Stambolijski je s posre lovanjem angleških politikov izrazil željo grškemu poslaniku v Londonu, da bi želel sestanek z Venizelosom, ki bi ga obiskal na svojem povratku v Atenah. Grški poslanik se je obrnil na Venizelosa, ki je odgovoril, da grška rada sprejme roko, ako ji jo ponuja Bolgarska, ki je spolnila poprej vse uslove mirne pogodbe. V tem slučaju bi Bolgarska tudi ne nasprotovala, da dobi Bolgarska svoboden izhod na Egejsko morje.

Domace vesti.

Ljubljana, 28. oktobra.

Politika v službi. Prejeli smo: Vaše informacije o revnem nadzorniku Dobrovšku so točne, ali ne popolne. Dobrovšek se je razvil iz z. nize-nega nemškutarja, ki je bil pod Avstrijo, v klerikalca. Dobrovšek je bil oni, ki je naznanil policijske stražnike, ako so ga pozdravljali slovensko, za časa prevrata je bil Dobrovšek oni, ki je pred pričami izjavil: „Ich werde unter Jugoslaven nie dienen!“ Vse to se je očitalo Dobrovšku že v lice in se ga pozvalo, da naj toži, a on tega do danes ni storil! Po pretekliji je bil Dobrovšek celo imenovan za revirnega nadzornika skupno z onim Finžgarjem, ki je prve dni prevrata tregal slovenskim policijskim stražnikom slovenske kolarke raz kape. Priče za to vedno na razpolago! — In, se pa tiče agitacije za klerikalce, Dobrovšek v svoji izjavi sam potrjuje, da je delil legitimacije za klerikalni shod. — Op. ured.: S tem poročilom smatram zadevo z naše strani kot končano!

Ko aji in d'jaki. Iz Dj kova poročajo: Tukajšnji kapitelj je odklonil prošajo zagrebškega akademskega podpornega društva z motivacijo, da so njegove pramoženjske razmere tako slabe, da ne more za uboge dijake dati nobene podpore. Kakor znano, je dj-kovski kapitelj eden najbogatejših in samo njegova posestva sepr zentirajo vrednost okrog 50 milijonov kron.

Stanovanjski urad. Pišejo nam sledeče: Pred kratkim sta mi pravila dva uradnika, po rodu Srba, nameščena v Ljubljani, da sta šla na ljubljanski stanovanjski urad radi preskrbe stanovanja. Odgovor, ki jima je dal tam službojuči uradnik (po opisu bi utegnil biti znani g. V.) se mi je zdel nemogoč. Pošal da jih je, naj si gresta iskati stanovanje v Srbijo, češ da ju ni semkaj nikdo klical. Danes ne dvomim več o resničnosti te navedbe, ker mi je visokošolec iz Dalmacije, ki tukaj študira, pripovedoval, da so mu na istem uradu svetovali, naj si gre iskati stanovanje v Albanijo. Nekega ističasno nazvočega Primerca pa so poslali v Primorje. Ker je kakor znano, kultura v Jugoslaviji doma edino v Ljubljani, je tako postopanje gotovo neskončno vzvišeno nad neuljudnostjo kakega recimo carinskega uradnika.

Ministri na potovanju. Finančni minister Kosta Stojanović je odpotoval v Bitoli, minister za agrarne reforme Krivanec pa v Zagreb, kjer ostane dva dni, potem pa odide v Varaždin.

Vojvoda Mišič in sanatorij. Obolelega vojvodo Mišiča prepeljali so predčerašnjim v beogradski sanatorij „Vračar“, ker se je njegovo stanje znatno poslabšalo.

André Cheradame v Beogradu. V Beogradu pričakujejo obisk slavneza francoskega publicista Andreja Chéradama. Kakor znano, je gospod A. Chéradam velik prijatelj našega naroda. Kot eden najboljših francoskih publicistov zastavil je on ves svoj npliv za našo stvar, katero je zlasti branil v najkritičnejšem času. Gospod Cheradame prispe danes v Beograd.

Češki legijonarji v Trstu. V tržaško luko je prispel v pondeljek Lloydov parobrod s 6.000 čehoslovskimi legijonarji na krovu, ki se vrnajo iz Vladivostoka.

Novi dvor. Francoska tvrdka Bosier, ki je prevzela izvršitev notranjosti in oprave novega dvora začne z delom 1. novembra. Po pogodbi je tvrdka obvezana, da nabavi

tri četrtine sirovega materiala v naši kraljevini, uvaža i sme samo to, kar se v n. si državi ne more nabaviti.

Nova telefonska zveza Beograd-Zagreb. Pred kakimi tremi meseci se je pričelo z gradnjo nove telefonske proge Beograd-Zagreb. Kakor poroča „Jugoslavenski Lloyd“, bodo do te dni končano in se bo progataj izročila prometu, ker so njeni pos. mezni čeli že preizkušeni.

Za olajšanje povratka emigrantov. Na konferenci 17 ge narodov predlegal je z. stopnik naše kraljevine posebne odredbe za zavarovanje potniške prtljige na tranzitu, čemur je konferenca pritrdila. Te odredbe so zlasti važne za Jugoslovane, ki se vrnajo iz Amerike.

Pristojbina za tuje v Beogradu. Beogradska občina se je obrnila na finančno ministristvo s prošnjo, da bi smela od oseb, ki niso beograbski občani, a prihajajo v Beograd, da se nastanijo tamkaj dalj časa, zahtevati primerno pristojbino, ki naj bi se določila s posebno naredbo. Občina je izračunila, da bi imela od teh pristojbin letni dohodek približno 20 milijonov dinarjev.

Novi šef generalštabnega oddeska. Za šefa generalštabnega oddeska v vojnem ministristvu je imenovan generalštabni polkovnik Dragoljub Tasić.

Jugoslovanska Matica je prejela potom svoje najmlajše podružnice v Konjicah rodoljubni dar 633 kron 20 v, kateri znesek je nabral ob priliki poroke gospoda Mirka Duje, učitelja v Zrečah pri Konjicah z gosp. Pavlo Kračun, trgovcuvo in posestnikovo hčerko. Mlademu paru želimo stotisoč sreč, Matici pa mnogo takih radodarnih posnemovalcev.

Pomanjkanje kolkov. Zaradi pomankanja kolkov je vlada vse državne in druge oblasti pozvala, da pobotnice o plačah javnih uslužbencev in upokojencev likvidirajo z odbitkom solkovine za pobotnice v gotovini ter da dohodek po predpisih zaračunajo.

Meštrovic za primorske begunce. Veliki hrvatski umetnik Meštrovic poklonil je že večkrat znatno prispevke za primorske begunce. Te dni je daroval zopet 10.000 kron. Vsega skupaj je daroval za begunce že 35.000 kron.

Imenovanja. Za podpredsednika Pomorske oblasti v petem činovnem razredu je imenovan dr. Sime Vrančani-Dobrić, doslej svetnik te oblasti. Za ravnatelja pošte in brzojava v Splitu je imenovan kontrolor Stjepan Prijatelj.

Lokalna železnica Poljčane-Konjice se je podaljšala do Zreč in se bo novozgrajena proga Konjice-Zreče v kratkem izročila prometu. Služba železniškega poslovočje za postajo Zreče je razpisana do 1. novembra 1920. Obrat vodi južna železnica.

Za invalide. Minister za socialno politiko dr. Kukovec je izjavil predsedniku invalidskega saveza, Štefanoviču, da bo v m. secu novembru razpolagal z invalidskim kreditom 30 milijonov dinarjev, katera vsota se porabi za podpore invalidom.

Ustanovni občni zbor Slovenskega obrtnega društva v Mariboru. Ker so društvena pravila odobrena, sklicuje pripravljalni odbor za nedeljo 7. novembra ob 9. uri v malo dvoranu Narodnega doma v Mariboru ustanovni občni zbor, na katerega se vabijo vsi samostojni slovenski obrtniki.

* Drobne vesti iz Maribora. V gostilni Kostomaj je bil aretiran policijski agent Kovač, ki je v pijanosti grozil gostom s pištolo in streljal v zrak. Na srečo ni nikogar zadel. — V obrtno-nadaljevalni soli pričelo šolsko leto 18. novembra. Poučevalo se bo ob učiteljah in učiteljicah od 8.—12. ure. Vpisovanje se vrši 3. novembra za vse, nize stavbne obrti, 4. novembra za mehanične, 5. novembra za oblačilno in tekstilno stroko. — V narodnem gledališču bo 5. novembra koncert slavnega češkega vijoličista Kociana. 7. novembra bo plesni večer Klavirje Isačenko v Götzovi dvorani.

* Na Vranskem je odstopil načelnik okrajnega zastopa šentjurski župnik Zdošek, ki je iz strankarske zagrizenosti preveč zanemarjal gospodarske koristi okraja.

* V Vitanju je 25. t. m. umrl trgovec in posestnik Oskar Jaklin.

* Volitev patrijarha pravoslavne cerkve kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se vrši dne 12. novembra tek. leta ob osmi uri zjutraj v beograjski saborni cerkvi.

* Nove poštna znamke. Kakor smo že omenili, pridejo v Jugoslaviji v kratkem v promet nove, za vso kraljevino enotne poštne znamke. Izdeluje jih American Bank Note Company v Newyorku. S podobno prestolonaslednika so izdelane znamke v vrednosti 2, 5, 10, 15, 20, 25, 50, 60 in 75 par, a s kraljevo podobo v vrednosti 1, 2, 4, 5 in 10 dinarjev. Nove znamke so v vsakem pogledu prvovrstne.

* Povišek kavarniških cen v Ljubljani. Mestni magistrat ljubljanski je dovolil kavarnarjem sledeče povišanje cen: Bela kava 4 krome, črna kava 3, čaj z rumom 6, bela kava separe 6, čaj porcija 8, čaj brez vsega 3, čaj brez vsega porcija 4, čokolada ali kakao 6, mleko kozarec brez sladkorja 2-50, mleko kozarec s sladkorjem 3, jajčni punč 14, cha-teau 16, punč navadni 8, grok 6, gjin 7 kron. Jajca po dnevnih cenah.

* Tihotapstva. Iz Beograda poročajo, da je po tamošnjih trgovinah mnogo blaga, ki mu je sicer kot luksuznemu predmetu prepovedan uvoz, a je vendar tihotapljen v našo državo. Posebno veliko je število ženskih zimskih plaščev in oblek. Seveda so tudi cene naravnost grozne. Ženski plašč, ki stane na Dunaju 2.600 avstrijskih kron, se prodaja v Beogradu za 8.000 dinarjev. Beograjski list pozivlja vlado, da naj z najenergičnejšimi ukrepi prepreči to tihotapstvo, ker postanejo sicer cene neznosne.

* Usposobljenostni izpiti za ljudske in mešarske šole se prično v Ljubljani dne 5. novembra ob 8. uri zjutraj. Pripušeni so vsi kandidati (kandidatkinje) ki so se prijavili.

* Tihotapec umoril finančnega stražnika. Dne 14. t. m. ponoči na meji v bližini Sankova v Prekmurju umoril tihotapec finančnega stražnika Zemljaka s štiriimi strelji težko ranil. Umrl je na posledicah ran dne 19. t. m. v starosti 31 let. Zapustil je staro mater brez vse oskrbe. Zrtev svojega poklica je bil pokopan dne 21. t. m. pri Sv. Petru v Zgornji Radovni. Počujb je bil zelo lep. Udeležili so se ga vsi finančni stražniki, tudi z one strani državne meje.

* Slikarska razstava. „Spomladanski salon“ otvoril je v Zagrebu svojo deveto redno razstavo, v kateri so razstavljene slike vseh domačih slikarjev. Istodobno je otvorjena razstava vojnih slik Paška Vučetića.

* Velika burja v Trstu. Zadnje dni je bila v Trstu huda burja — 100 kilometrov na uro. Temperatura je padla na +4 stopinje. Dogodilo se je mnogo nesreč; neka deklica je bila smrtno ranjena. Vse ladje so ustavile promet. Zlasti je trpel razstava (velesojem) mnogo paviljonov je burja prevrnila blago pa je uničeno.

* Aretacija. Aretiran je bil tehni. uradnik Ferdinand Damberger, ker je trgovačeval svoje premoženje. Na glavnem kolodvoru so mu zaplenili 30 kg čina, katerega je skušal spraviti v Maribor.

* Sirovine. Posesnikov sin Franc Strle je bil v gostilni Luznan v Strahomerju. Ki je šel na stran, skočila k niernu izza vogala fantje Ivan Kraljič Anton Grnek in Jakob Oven ter ga začelo pretepati brez vsakega povi-da. Posledično so ga resno, tako, da je moral oditi v bolnico. „Junaske“ na padalce so pa orožniki spravili na vatio.

zaslediti dobro organizirano tatinsko družbo, ki je s pomočjo pri mehaniku Pračku na Sv. Petru cesti pokradla stvari za kakih 20.000 kron. Poglavar družbi je bil še ne 20letni Ivan Srečnik, ki mu ni dišalo nobeno delo, hotel je pa živeti razkošno in elegantno. Izvršil je več vlovov in tatvin, pred polcijo se je pa prav previdno skrival in šele pred par dnevi so ga izsledili. — Tudi žepne tatvine so se zelo udomačile, posebno na tramvajih in železnici.

* Velika tatvina zlatnine in dragocenosti. Pri delavki v tobačni tova ni Neži Bežek je stanoval trgovski zastopnik Hektor Travaglia iz Barbane pri Polju. Ko se je dne vrnila Neža Bežek z dela, je zapazila, da ji je iz kovčega izginila zrna zlatina in druge dragocenosti v skupni vrednosti 12.821 kron. Tatvino je izvršil imenovani Travaglia, ki je okradene dragocenosti zakopal na Rožniku pod reko drevo, kjer so jih tudi našli potem, ko je Travaglia tatvino priznal in povedal, kam je ukradene predmete zakopal.

* Samomor. Iz Beograda poročajo, da se je ustrelila profesorica Ruža Stojanovičeva. ena najodličnejših delavk in organizatork feminističnega pokreta v Srbiji. Vzrok samomora je popolnoma neznan, tudi ni pustila nobenih pisem.

* Križarke bivše avstro-ogrške mornarice Zrinjski in Radecki, ki se morata po sklopu vrhovnega sveta uničiti, se nahajata sedaj v splitskem pristanišču Poljud pod upravo ameriške vojske.

* Dovož zemeljskega plina iz Lipika v Zagreb. Kakor smo svoje-dobno poročali, se je takoj, ko se je konstatoval izvirke zemeljskega plina v Bujavici pri Lipiku, nameravalo ta plin prevažati v Zagreb bodisi po ceveh, bodisi v posebnih vagonih. Ker pa so troški bili zelo visoki, se je namera opustila. Sedaj pa se to vprašanje ponovno ventilira in poseben strokovnjak mestnega poglavarstva zagrebškega se mudi na licu mesta. Kakor poročajo „Jugoslavenski Ekonomista“, pa bi bili troški za ta projekt sedaj še mnogo večji in se vsled tega v zadevi morda ne bo dalo ničesar storiti.

* Stanarina beogradskim učiteljem. Beogradska občina je dovolila svojim učiteljem mesečno stanarino v znesku 120 dinarjev.

* Dobitek 100.000 dinarjev. V soboto se je vršilo v Beogradu žrebanje srečk Srbskega rdečega križa. Glavni dobitek v znesku 100.000 dinarjev je zadela srečka serija 5484 št. 57. Srečka serija 2230 št. 55 je začela 1000 dinarjev.

* Vsi tisti v Mariboru, ki so popolnoma slepi ali pa katerih vid je tako oselabel, da radi tega ne morejo opravljati nobenega posla, naj se zglase od srede 3. novembra do petka 5. novembra v pisarni mariborskega mestnega fizikata od 9—10. ure dopoldne.

Prosveta.

— Slavnostna predstava. V petek dne 29. oktobra se v prizori kot slavnostna predstava ob drugi obletnici narodnega osvobodjenja Shakespearejev „Senkresne noči“ v Zupančičevem prevodu in z Mendelsohnovo glazbo. (Dramska predstava v opernem gledališču. red D. Za abonente so veljavne operne vstopnice.)

— Simultanska šahovska produkcija dr. Vidmarja v kavarni Evropa je silajno uspela. Igralo se je ob enem na 36 deskah. Od teh je dobil dr. Vidmar 26 partij, napravil 8 remis in samo 2 izgubil — proti prof. Franklju in ur. R. Aplencu. Dne 3. novembra priredi Ljubljanski šahovski klub splošni turnir za začetnike. Udeležiti se ga morajo klubovi člani, ki še niso prišli v grupo zmagovalcev. Prijave sprejema klubov predsednik dr. Cadež in blagajnik inž. Vagaja vsak dan v kavarni „Evropa“.

Sport in turistikta.

st Ilirija: Primorje. Dancs ob 15. uri popoldne nogometna tekma med Ilirijo in Primorjem ob vsakem vremenu.

st Nogometna tekma Croatia: Ilirija. V nedeljo in ponedeljek se vršita na prostoru Ilirije nogom lni tekmi med prvimi moštvi zagrebške Croatia in ljubljanske Ilirije. Croatia je prvorazredni zagrebški klub in je v tej sezoni dosegla jako čedne rezultate. Tekmi se vršita ob vsakem vremenu. Začetek vsakokrat ob 15. uri. Običajna vstopnina za zunanje tekme. Dijaške in članske vstopnice se dobivajo le v predprodaji v nedeljo od 10 do 12 ure na prostoru Ilirije.

= Žito za Avstrijo in dr. Korošec. V Beogradu mrgoli avstrijskih Židov in po vsi Vojvodini so razkropljeni njih agenti, ki nakupujejo žito za Avstrijo. Kakor je znano je trgovinski minister, dr. Momčilo Ninčič, sklenil z avstrijsko republiko pogodbo, glede katere smo se mi obvezali dobaviti Avstriji 15.000 vagonov koruze in 5.000 vagonov pšenice. Največja napaka te trgovinske pogodbe je ta, da je Ninčič dovolil Avstriji kupiti žito pri nas z avstrijskimi kronami. Ta pogodba se je sklenila posebno pod pritiskom saobračajnega ministra dr. Korošca, ki upa, da dobi lokomotive iz Avstrije. Kakor znano, so demokrati poslanci pred dvema mesecema, ko se je delala ta pogodba, zahtevali, da morajo Avstriji, predno jim bomo dobavili žito, razveljaviti skvester nad našimi depoziti, ki jih imamo na Dunaju in v avstrijski republiki sploh. Dr. Korošec je tozadevnemu zastopstvu obljubil, da bo tudi on staval to zahtevo. Ko pa je prišlo do odločilnih pogajanj, je Korošec pozabil na svojo obljubo in žrtvoval interese naših državljanov. Najbolj prizadeti smo mi Slovenci ker smo imeli že pred vojsko, posebno pa ob času vojske, večji del vrednostnih papirjev in prihrankov, deponiranih na Dunaju. Povdariti je treba, da so oškodovani tudi maloletni, ki imajo del svojega premoženja na Dunaju. Tudi poštna hranilnica, centrala na Dunaju, noče izplačati naših vlog, Torej tudi tukaj so oškodovani mali vlagatelji. To sedaj so Avstriji izvozili približno dva milijona vagonov žita. Avstrijski agenti plačujejo po 8 jugoslovanskih kron, to je približno 24 avstrijskih kron za kg. Ta cena je sicer za Avstrijo ogromna, vendar je izstradana Avstrija primorana, nakupovati pri nas, ker drugje sploh ne dobi žita. Ako ne bi mi pripomogli Avstriji z žitom in moko, bi bila arprovizacija Avstrije ogrožena. Iz Dunaja se poroča, da reparacijska komisija uvidevno nevdružno stanje Avstrije, kar se tiče arprovizacije in da mora ententa kar napraviti za Avstrijo, ker drugače nastane splošna lakota. Nerazumljivo nam je torej, zakaj je dr. Korošec silil na to, da se sklene z Avstrijo pogodba glede dobave žita pod pogoji, ki so za nas jako neugodni. Res je, da dr. Korošec rabi lokomotive za jugoslovanske železnice, a Avstrija bi jih bila dala tudi v slučaju, da bi mi stvali pogoji, da se morajo najprej vrniti naši depoziti, katere Avstrija proti mirovni pogodbi še vedno drži pod zaporo. Vemo sicer, da je v interesu naših klerikalcev, pomagati dunajskim klerikalcem, ki so prišli sedaj na krmilo na Dunaju, strankarski obziri pa ne bi smeli iti tako daleč, da se zapostavijo važni interesi naših državljanov v korist ene stranke države. Ako bi sedaj prepovedali izvoz žita v Avstrijo, bi Avstrija takoj odstranila skvester nad našimi depoziti.

= Sladkor. Beograd nam poroča od 27. t. m. :Danes so se v finančnem ministruvstvu zopet sestali zaupniki sladkornih tovarn, da nadaljujejo razgovore glede organizacije nakupa in prodaje sladkorja v naši državi. Pogajanja so tako daleč dospela, da so se ugotovila glavna načela glede nakupa in prodaje. Sklenjeno je, da se imenuje odbor iz zastopnikov sladkornih tovarn in zastopnikov nekaterih ministrstev (finančnega ministristva, ministristva za prehrano itd.). Ta odbor bo imel izključno pravico nakupovati in prodajati sladkor na debelo v vsi naši državi. Ta odbor bo pred vsem prevzel sladkor iz naših tovarn in kar bo primanjkovalo, bo nakupil v inostranstvu. Cene, po katerih se bo prodajal sladkor, bo določil ta odbor v sporazumu s finančnim ministrom, in sicer bo veljala za vso državo ena in ista cena. — Proti temu načrtu se pojavlja odpor od raznih strani, so menjaja, da bo odbor premalo vpošteval interese konzumentov in da bo izrabil in je monopoliziral stališče s tem da bo določil previsoke cene sladkorju. Proti temu, da se monopolizira sladkor, ki se pridelava v naših tovarnah, se ne pojavlja odpor, pač na ne bi smel imeti pravice, monopolizirati iz inozemstva importirani sladkor, ker z monopolom se uniči vsaka konkurenca in cene grede navzgor. Pogajanja še niso dovršena; ako merodajni faktori posežejo pravočasno vmes, se lahko izognemo velikim neprilikam.

= Nova tovarna mila v Brodu. Znana svetovna tvrdka J. Schicht d. d. v Ustju na Češkem bo zgradila v Brodu na Savi veliko, moderno tovarno mila, sveč, parfuma, toaletnega mila, masti „Ceres“ in raznih vrst olja v novi tovarni bo zaposlenih 800 do 1000 delavcev.

= Tovarna sode v Lukaven. Potrebna popravila v tovarni sode v Lukaven pri Tuzli bodo te dni končana in že prihodnji mesec se bo z delom pričelo. Ta tovarna je edina v naši kraljevini, ki proizvaja amonijakovo sodo, kristalno sodo za pra-

nje, kavstično sodo in bikarbonat. = Užiška tkanina. Tvornica platna v Učicah, ki izdeluje glasovito „užiško tkanino“, je zopet obnovljena in je z delom že pričela. Ker niso še prispeli vsi potrebni stroji, izdeluje za zaenkrat le navadno srbsko in ameriško platno, brisače itd. pa se začno izdelovati, čim dospe parola, ki je že na potu. = Izvoz žganja dovoljen. Iz Beograda se poroča, da je izvoz domačega žganja iz naše kraljevine v Češkoslovaško dovoljen. V čeških tovarnah se naše žganje predeluje za liker. = Prijava vojne, koč in izdelkov ter polizdelkov iz teh tvarin. Opozorjamo na magistratni razglas v tej državni zadevi; nabit je na magistratu in na raznih krajih po mestu.

= Dinar v Berlinu. V prihodnih dneh prične na berinski borzi notni dinar in to na pobudo samih nemških trgovskih in industrialnih interesentov. Opaža se v zadnjem času jaki dotok berinskih zastopnikov v Jugoslavijo. Zlasti nakupujejo koruzo. Tu di potuje po Hrvatski, Bosni in Srbiji mnogo zastopnikov nemške valute. = Žigovanje avstrijskih predvojnih dolgov in vojnih posojil. Avstrijska sekcija v reparacijski komisiji je dobila dovoljti vsem nasledstvenim državam Avstro-Ogrske monarhije nadaljnji šestmesečni termin za žigovanje predvojnih dolgov in vojnih posojil nekdanje avstrijske vlade, na katere se nanašata odstavek 203 (s pripombo) z odstavkom 205 sentžeremske mirovne pogodbe. = Velik deficit avstrijskega državnega proračuna. Avstrijski državni proračun za leto 1920/21 je sprejet. Izdatki znašajo 33 milijard, dohodki 12 milijard. Proračun izkazuje torej 12 milijard deficita.

= Ponarejeni bankovci po 50 lir so zadnje dni v večjih množinah prinešeni v promet k nam. Treba je velike opreznosti, ker so ti bankovci zelo dobro ponarejeni. = Znani dalmatinski novinar in publicist Ivo Lupis-Vukić, se nahaja že dva meseca v Južni Ameriki, kamor je odpotoval po naročilu ad hoc stvorjene zveze dalmatinskih industrijcev in mnogih dalmatinskih denarnih zavodov in brodalastnikov, da preštudira v Južni Ameriki prilike za razširjenje denarnih, prometnih, trgovskih in industrialnih zvez Jugoslavije z južnimi ameriški državami, kjer se nahajajo velike jugoslovanske, zlasti dalmatinske kolonije z velikim kapitalom in podjetnostjo.

= Zopet so prispeli v Bosno in Dalmacijo odposlanci velikega angleškega sindikata ki se zanima za nakup bosanskih, še neotvorjenih premogovnih in drugih rudnikov in njihovo takojšnjo eksploatacijo.

= Tri vagono novo tiskanih jugoslovanskih novčanic so prispeli v Beograd iz Pariza. Z njihovim izdajanjem se prične te dni. Trgovčemu svetu je pošiljatev zelo dobrodošla, ker se pomanjkanje gotovine na trgu že zelo občuti.

= Zaseg žita v Italiji. Italijanska vlada je zasegla celo letošnje žetev žita in riža. = Nova ureditev prometa s prometom. Beograjska „Politika“ poroča: Z ozirom na splošno pomanjkanje premoza tako za državna podjetja kakor tudi za privatne potrebe vršila se je v ministruvstvu saobračaja konferenca, ki je naglašala potrebo: 1.) da se celo vprašanje o produkciji in distribuciji premoza osredotoči v eni centralni direkciji v Beogradu, 2.) da se v privatnih premogokopih normalira cene premoza; 3.) da mora producent en del čistega dobička vlagati za stalno povečanje produkcije. — O delovanju te konference bo minister saobračaja poročal ministrskemu svetu.

= Cena moke v Zaerebu. Kakor poroča „Jugoslovanski Lloyd“, je v zadnjih dneh tukaj cena moke začela padati. Trgovina je rezervirana in v stagnaciji zaradi splošnega pomanjkanja denaria. Zadnje ponudbe za moko (na debelo) banatske in bačke provenijence so bile: moka št. 0 14,25 K, moka za kuho 13,25 K in krušna moka 12,50 K.

= Svetovne cene sladkorja. Cene sladkorja v podrobni prodaji so naslednje: Java 6,25 centimov, Belgija 2 franka, Češkoslovaška 4 češkoslovaške krome, Svica 2,60 franka, Italija 3,05 lir, Avstrija 35 avstrijskih kron, Nemčija 8 mark. Sladkor je v primeri z drugimi državami pri nas najdražji. Vzrok je iskati v slabi produkciji, visokem obdavčenju in v dragih prometnih prilikah.

= Cene konjev v Budimpešti. Na zadnjem koniskem sejmu v Budimpešti so se plačevale naslednje cene: konji za jahanje in kobile boljše kvalitete 12.000 do 27.000 kron, lahki konji za kočije 22.000 do 62.000 kron, teški konji za tovore 30.000 do osemdesetisoč kron, lahki konji za tovore 15.000 do 30.000 kron, konji slabše kvalitete 5000 do 17.000 kron in konji za klanje 2800 do 7.200 kron. = Cene suhih češpelj v Srbiji. V mnoga srbska mesta že prihajajo transporti suhih češpelj letošnjega pridelka. Cene varirajo med 200 in 270 dinarjev za 100 kg. = Cene železa v Nemčiji. Iz Berlina nam poročajo, da je v Düsseldorfu odločil odbor, ki regulira cene železa, da se zmanjša cena železa v palicah od 2840 do 2440 mark za 1000 kilogramov. (To je približno na 5 K za kg.) Pred dvema letoma je stala v Nemčiji tona takega železa 335 mark, od tedaj naprej pa so cene vedno rastle. Višek so dosegle meseca maja t. l., ko se je plačalo za eno tono takega železa 3650 mark, od meseca maja naprej pa cene polagoma in konstantno padajo. = Žitni trg se nahaja v stagnaciji. Vsled povišanja carine se trgovci drže rezervirano. Tudi mlinci ne kupujejo, ker čakajo na padec cen. V Somboru stane danes pšenica 890 do 920, oves 240 do 250, nova koruzna 200 do 220, stara 350 do 370. V Novem Sadu stane pšenica 909 do 915, oves 240 do 270, koruzna 210 do 220, stara 360 do 370. V Pančevu so cene nekaj nižje. Pšenica stane 880 do 900, oves 240 do 250, koruzna 200 do 210, stare koruze ni.

= Cene živine na zagrebškem Simnovem sejmu. Zagreb 28. t. m. (Izv.) Tu se je danes vršil Simnov sejem, ki je bil neobičajno dobro obiskan. Poleg raznih poljskih produktov je bilo mnogo živine. Debele svinje so se prodajale od 32 do 36 K kg žive teže, mršave 34 do 39, ovce 20, teleta 16 do 20, junice 12 do 14, krave 10 do 13, biki 9 do 13, pitana živina 13 do 17.

Borze 28. oktobra.

Zagreb. Krušna moka je na današnji borzi prodajana po 12,50 K. Trgovina kakor že ves teden brez razpoloženja. — Devize: Berlin 194 do 197, Milan 509 do 522, London 450 do 465, Newyork 132,50 do 133, Pariz 835, Praga 161,50 do 162,50, Svica 2100 do 2150, Dunaj 32,25 do 33. Valute: dolarji 130 do 135, avstrijske krome 34 do 35, levi 156 do 157, rublji 114 do 118, češkoslovaške krome 165 do 175, 20kronski zlatniki 470 do 475, napoleondori 470, turške zlate lire 490, francoski franki 340, marke 193 do 196, leji 210 do 220, italijanske lire 500 do 520.

Table with exchange rates for various banks and currencies. Columns include bank names and their respective rates in denar blag.

Beograd, valute: funti 116, francoski franki 212, italijanske lire 127, leji 55, levi 41, marke 49, češkoslovaške krome 45, avstrijske krome 9,80, dolarji 32,40, napoleondori 117. Devize: London 118, Pariz 212, Genova 520, Praga 41, Rim, Milan 127, Dunaj 8, Berlin 47,50. Dunaj, prosti promet: Berlin 6,83, Newy. 132,5. London 1480, Pariz 2725, Milan 1590, Praga 499, Beograd 1257, Zagreb 308, Budimpešta 108, Varšava 95,50, Zürich 67,50, Bukarešta 715, rublji 342.

Zürich, devize: Berlin 8,65, Newyork 6,355, London 22,10, Pariz 40,35, Milan 23,75, Praga 7,475, Budimpešta 145, Varšava 2, Dunaj 2,10, Bukarešta 10,60, žigosane 1,60.

Berlin, devize: London 262,70 do 263,30, Praga 86,30 do 86,50, Budimpešta 16,48 do 16,52, Dunaj 22,72 do 23,78.

Vremensko poročilo.

Table with weather forecast data for Ljubljana. Columns include date, temperature, wind, and other weather indicators.

Ruske igre.

Ruski igralci so postali del našega gledališča. Prva predstava „Fiora“ je pokazala, da zna Ljubljana ceniti njihovo umetnost. Ko smo zadnjič videli „Pygmaliona“ ki se je igral že sedmič in je bilo gledališče polno, smo imeli občutek da Ruse tudi precej razumemo. Znanje ruščine pri nas ni tako redka stvar, kakor bi si kdo mislil. Prvič je slovenščina ruščini zelo sorodna in nam je ruščina splošno od slovanskih jezikov najbolj razumljiva, nekaj smo se tekom let naučili sami in v raznih ruskih kružkih in vojna je mnogo pripomogla, da ruščina danes v Evropi sploh ni več tako tuja, kakor pred nekaj leti. naši ujetniki, ki so se vrnili polni navdušenja za Rusijo in ruščino.

Zato so bile nam ruske igre takoj precej razumljive in splošno mnenje je bilo: če bi to trajalo dalje časa, bi nazadnje vse razumeli. Večina je pri drugem in tretjem predstavi že začutila, da se ta jezik z odra zelo lepo glasi in besede so postajale čim dalje bolj jasne.

„Ko bi šla še desetkrat“, mi je rekla neka dama, „pa bi razumela vse. Učesa se privadijo in potem je vse dobro“.

Te je bilo razveseljivo spoznanje. Tudi ruski gostje so čutili, da smo jih v Ljubljani najbolj razumeli. Tih šum, ki je včasih zavel preko gledališča, je bil dokaz, kako publika intenzivno sledi dejanju in dobro razume igro. V Sarajevu in Zagrebu je baie publika priznala, da malo razume. Iz tega bi sledilo, da bi ev. ruske predstave pri nas tudi med sezono uspevale. Zakaj bi ne napravili ta poizkus. Pomenil bi

velik korak naprej. Oni, ki pričakujejo Rusije, naj jo sprejmejo pred vsem na tem polju. Tu nam more dati Rusija mnogo, mnogo. Ruska literatura je zadnja desetletja obvladala svet. Za njo je šla ruska drama, glasba, slikarstvo, balet. Mi smo doslej stali v vsakem oziru pod vplivom nemške šole. Nemški svet je padel in izgubil simpatije sveta. Onim narodom, ki so bili že prej francosko orientirani, je lahko ostali bodo v zvezi s francosko in zapadno-evropsko kulturo. Drugi so na razpolju: ali se naslonijo na Francijo ali — na Rusijo. Tudi nam se bo treba preorientirati. Francoščino smo razmeroma malo gojili: To je bila napačna ki smo jo prepozno zapazili. Sedaj bo dobila več veljave v šoli in v javnem življenju. V Srbiji se je to izvršilo že prej. Toda mi imamo mnogo krajšo pot. Rusija nam je mnogo bližje. Rusija s svojim kulturnim, jezikovnim in umetniškim bogastvom. Zakaj bi je ne sprejeli mi, ko jo tako rad sprejema svet? In mi moramo sprejeti vse v originalu, kar sprejemajo drugi v prevodih. Doslej smo hodili v Rusijo preko Nemčije. Čitali smo ruska dela v nemških prevodih. Ruščine smo se učili — iz nemških gramatik. Celo ruske knjige smo dobivali — iz Berlina. Narobe svet! Poznali smo nemško literaturo mnogo bolj nego rusko. Naš dijak je moral dobro poznati Göttheja in Schillerja — o Puškemu in Lermontovu mu ni bilo treba ničesar vedeti. Naše dame so poznale nemške romane, o Turgenjevu bi si komaj upal govoriti z njimi. Govorimo s ponosom o Rusiji in o bodočnosti Slovanstva. To vse so prazne besede, dokler ne premagamo v sebi starega nemškega sveta in se obrnemo k novemu svetu na vzhod. Treba se je preorientirati v naši šoli v kulturi, v vzgoji, pred vsem o javni vzgoji: Vemo, da kulturni razvoj ne prenese skokov, a treba je pripraviti prehod.

Pride čas — in upamo, da ni daleč — ko se bo po vseh naših srednjih šolah učila ruščina kot obvezen predmet namesto da čitamo stare Grke v originalih in ruske pisatelje v prevodih, bomo napravili narobe prav: Ruse bomo čitali v originalih, Grke v prevodih. Naša mladina bo zgubila mnogo manj dragega časa in bo mnogo več profitirala: namesto starega, mrtvega sveta, ki je popolnoma dovolj, če ga spoznamo iz dobrih prevodov, bomo spoznali živ, nov svet, ki je nam soroden in bomo spoznali največji slovanski jezik ki bo obvladal ves vzhodni svet od Trsta do Vladivostoka, do čim s staro grščino niti v današnjih Atenah ne izhajamo. Ruščina bo postala občevelni jezik slovanske inteligence in bo zavzela pri zapadnih slovanskih narodih ono mesto, ki ga je imela doslej nemščina. Takrat tudi ruske predstave v slovanskih gledališčih ne bodo nič tujega. Mi smo v začetku velikega preobrata, ko se odvrčamo od nemškega sveta, kjer smo se doslej vzgajali, k svoji slovanski samostojnosti.

Dokler ne reformiramo v tem zmišlju svojih šol je treba, da vrše „ruski kružki“ svojo veliko dolžnost. To ne smejo biti poskusi, kakor dozdaj, treba je stvar vzeti resno v roke.

Na Češkem so ustvarili organizacijo ruskih kružkov. V Pragi sta dve ruski založništvu „Naša rječ“ in „Ruskoje djelo“, kjer izdajajo ruske učne knjige, abecednike, čitanke in dela ruskih pisateljev. Te izdaje so prirejene tudi za nas. Sicer smo čitali, da se pripravljajo založništvo slovanskih knjig tudi v Belgradu.

Doslej je bilo delo naših kružkov onemogočeno s tem, da ni bilo knjig, poslej bo v tem oziru boljše. Treba je torej, da se to jesen povsod ožive.

Slišimo ugovore: češ, slovensko gledališče je namenjeno slovanski drami. Tudi slov. igralca so se čutili zapostavljene in prikrajšane. Mi mislimo, da se bo dalo oboje vprašanje ugodno rešiti, da ne bo trpelo niti naša drama, niti naš igralec, ampak da vse skupaj dvignemo na višjo stopinjo.

južni Moravski), ki se nahaja v kleti tamkajšnje grajčine in drži 1785 vedrov vina, dočim drži beidelborski sod le 1588 vedrov. Mikulovski velikanski sod je leta 1843 izgotovil brnski sodar Kristof Specht. Vino v tem sodu pa se je držalo le 50 let. Sod ima eliptično obliko; oklepa ga 25 železnih obrocev, katerih vsak tehtata 700 kilogramov.

× Velika pomorska demonstracija. Iz Newyorka se inozemskim listom poroča, da je mornariški tajnik Zedinjenih držav izjavil, da bosta v kratkem dva velika ameriška brodovja nastopila pot okoli sveta. Ta pot bo največja pomorska demonstracija, kar jih do danes pozna zgodovina.

× Moravski kras. Kakor imamo mi svojo Postojnsko jamo, tako so imeli Čehi na Moravskem svojo „Macocho“, lepo podzemeljsko jamo s kapniki in drugimi zanimivostmi. Ta svet je raziskoval češki učenjak dr. Abosolon. Pretekli teden so vojaki skušali prebiti neki prehod in naenkrat se je pred njimi odprla nova, velika jama, mnogo bogatejša in krasnejša od prve. Za novi podzemski svet vlada veliko zanimanje na Češkem in drugod.

× Velik sod v Mikulovu. Slavo znanega čeromnega sode v Heidelbergu potemnil je sod v Mikulovu (v

južni Moravski), ki se nahaja v kleti tamkajšnje grajčine in drži 1785 vedrov vina, dočim drži beidelborski sod le 1588 vedrov. Mikulovski velikanski sod je leta 1843 izgotovil brnski sodar Kristof Specht. Vino v tem sodu pa se je držalo le 50 let. Sod ima eliptično obliko; oklepa ga 25 železnih obrocev, katerih vsak tehtata 700 kilogramov.

Narodno gledališče.

Drama:
Petek, 29 okt.: W. Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. D.
Sobota, 30. okt.: Schnitzler: Ljubimkanje. E.
Nedelja, 31. okt.: Beaumarchais: Figaro se ženi. Izven.
Ponedeljek, 1. nov.: Ogrizović: Hasanaginica. Izven.

Opera:
Petek, 29. okt.: Dramska predstava. Sobota, 30. okt.: Nedbal: Od bajke do bajke. C.
Nedelja, 31. okt.: Verdi: Rigoletto. Izven.
Ponedeljek, 1. nov.: Gounod: Faust. Izven.

Opomba: Občinstvo se opozarja, da se uprizori Shakespearejev „Sen kresne noči“ v opernem gledališču, ker sode r. zbor in balet in v dramskem posloj: za tako obširen aparat ni prostora.

Lastnik in izdajatelj
Konzorcij „Jutra“
Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Hrvatski „DRVOTRZAC“
jedini stručni list u Jugoslaviji. Izlazi svakog 1., 10., 20. u mjesecu. Pretplata, godišnje K 120.—, četvrtgod. K 30.—. Suradjuju naši prvi stručnjaci. Adresar industrije drva K 20.—. Zagreb, Strossmayerova ulica 6.
386 6-4

Krompir

prvovrsten, zdrav, dobel in urpečen, izvir jugoslovanskih najboljših krajev, oddaja družba „Jadran“
v Ljubljani, Dunajska cesta 9, vsak dan v množinah od 200 kg dalje po K 1.90 kilogram. Vreče za napolnitev se morajo prnesti s seboj. Pri večjem odjemu, celih vagonov, cena po dogovoru. 3.8 6-2

Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega haložana

naj se blagoviti poslužiti tvrdke:
Prva haloška trgovina z vinom Ante Korenjak in drug pri Sveti Barbari v Haložah. 36 8

Amerikansko strojno olje

Olje, lahko, za vretena;
olje za transmisije;
olje, strojno za poljedelske stroje;
olje, strojno za teške stroje;
olje za automobile, lahko;
olje za avtomobile, izredno težko;
olje za cilindre;
olje proti prahu. 57 104-18
Glavna zaloga:
Medić, Rakovec & Zankl, d. z. o. z.
prej A. Zankl novi sinovi.

Zahtevajte
v kavarnah, gostilnah, brivnicah in javnih lokalih
„JUTRO“

Tvornica sodavode

najbolje uredjena, sa rezervnim staklenkama se odma prodaje.
Ponude molim na administracijo pod znakom „B. I. M.“
381 3-2

Arhitekt in stavbenik
Viljem Treo
stavbeno podjetje 13-9
Ljubljana, Gosposvetska c. 10.

Obl. konces. informacijski zavod
„**Drago Beseljak**“
Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5,
dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu- in inozemstvu. V abonementu ter posamezno cene zmerno. 10 10

Zahtevajte ponudbo!
I^a bele papirne vrečice
od 1, kg do 6 kg razpošilja na vagone in manjše količine 348 3-3
Lučevik Sef, Maribor, Prešernova ulica št. 1
Tovarniška zaloga papirja in pisalnega orodja
Telefon št. 148 Brzojavl. Papiršč. Maribor

MARIJA TIČAR
Ljubljana
Selenburgova ulica

Tovarniška zaloga šolskih potrebščin, papirja 110 9 in razglednic.

208 8-3 **Tovarna Jos. Reich**
Ljubljana, Pojanski nasip št. 4
Podružnica: Selenburgova ul. 3

vsakovrstno blago.
Barva
Kemično čisti obleke.
Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajca.

Podružnice: **Maribor** Gosposka ul. 38. **Novo mesto** Glavni trg. **Kočevo** št. 93.

Razprodaja.

Cenjenim damam naznanjam, da 385 3-3
prodajam klobuke
radi opustitve obrti
za 50% ceneje.
Modistinja dobe že poseben popust.
ROZI HRIBAR, modni salon, Rimska cesta št. 6.

Cenjenim odjemalcem vljudno naznanjamo, da smo zopet otvorili svojo dobro znano
manufakturno detajlno trgovino z manufakturnim blagom
v popolnoma prenovljenem lokalu. Za bližajočo se zimsko sezijo priporočamo vsakovrstne novosti, katere so ravno došle iz inozemstva, osobito razno volneno in sukneno blago za dame in gospode, dalje perilne barhante, flanelo, cezrje, potreščine za krojače, šivilje, tapetnike itd.
Zagotavljajoč prijazno in solidno postrežbo, se priporočamo 398 10-5
A. & E. Skabernè, veletrgovina z manufakturnim blagom
Ljubljana, Mestni trg 10.

Gostilna
pri Be'em Kranjcu v Florijanski ulici
se radi generalnega popravila prenočišč in hiše sploh zapre.
Za el se bo obrat v popolnoma izboljšanim načinu in v lastni režiji.
Postrežba bo izvanredno poceni in prvovrstna.
Otvoritev se objavi v časopisih. Priporočamo se v naprej
570 3-3 **A. Kajfež.**

„**JADRAN**“
d. z. o. z. 21 104-20
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9
ima v skladišču in oddaja po najnižjih cenah:
Pšenično moko, pšenico, koruzo, oves, koruzo za krmo, pšenične otrobe, proseno kašo, ješprenj, sladkor, češki, v kockah, ameriški, Java kristal beli, kavo, najfinejše naraizno jedilno olje, testenine, sir, riž, Ceylon-čaj, poper v zrnju, sol, vžigalice, milo in petrolej, belo čiščen, sukneno in manufakturno perilno blago, čevlje, moške, ženske in deške, ročno delo, trpežno, v vseh številkah.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani
Ustanovljena leta 1881. obrestuje hranilne vloge po čistih: Ustanovljena leta 1881.
3%
brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za svoje vložnike.
Kredit vseh vrst. Hranilne vloge K 70,000.000. Tekoči račun. 11 14